

What a DRAMA !

Draamavinkkausta nuorille

Kirjavinkkaus ja kirjavinkkari

Siis mikä ja kuka? Entä, missä?

- Kirjavinkkaus on lukemaanhoukutus-metodi.
 - Kirjoista pitävä henkilö eli kirjavinkkari kertoo ryhmälle teoksista, joiden lukemisesta on itse nauttinut ja jotka sopivat juuri tälle tietylle kohderyhmälle.
- Paras mahdollinen kirjavinkkari on oma, aito, läsnäoleva itse.
 - Oma persoonallisuus saa ja pitää näkyä vinkatessa.
- Kirjavinkkausta voi periaatteessa toteuttaa missä vain.
 - Koulun luokkahuoneessa, kirjastossa, jumppasalissa, esiintymislavalla, kaupungin- tai kunnankirjastossa, koulun tai kirjaston pihanurmikolla...
 - Luokkahuone on oppilaan normaali oppimisympäristö, joten hyvin usein myös kirjavinkkaus tapahtuu siellä.

Kirjavinkkaus ja kirjavinkkari

No, kuinka?

- Kirjavinkki kertoo:
 - Kirjassa tapahtuvasta toiminnasta, siihen liittyvistä henkilöistä sekä tapahtumamiljööstä.
- Kirjavinkki lopetetaan aina kaikkein kiehtovimpaan ja yllätyksellisimpään kohtaan -> Lukuinto herää!
- **HUOMIO** : Loppuratkaisua ei saa koskaan paljastaa!!
- *Kirjavinkkaus ei ole kirja-arvostelu, kirjaselostus eikä kirja-analyysi.*

Joni Bodart

- Mukana olleista kirjoista jätetään lista.
- Kirjavinkkaus tukee koulun kirjallisuuskasvatusta ja –opetusta. Opettajan läsnäolo kertoo, että hän pitää kirjoja ja lukemista tärkeänä.
- Lisätietoja kirjavinkkauksesta löytyy Marja-Leena Mäkelän Kirjavinkkarikirjasta.

Kirjavinkkaus versus draamavinkkaus

Miten draamavinkkaus eroaa kirjavinkkauksesta?

- Edellä mainitut periaatteet pätevät.
- Draamavinkkaus eli storyline-menetelmä on metodi, jossa paneudutaan ja eläydytään kirjan kertomaan tarinaan draamallisin keinoin.
- *Even if we never visit a theatre, the subject of drama impinges upon our lives, every day of our lives, leaping out at us from newspapers, loudspeakers, film screens and television sets, informing the way we think and the way we feel. Drama is simply part of the discourse of life.*

David Hornbrook

- Eroavaisuus näkyy kirjavinkkaustuntiin valmistautumisessa, itse vinkkaustunnin pitämisessä ja sen visuaalisessa ja audiovisuaalisessa toteutuksessa sekä kirjavinkkarin esittävässä ilmaisussa.

Kirjavinkkaus versus draamavinkkaus

Miten draamavinkkaus eroaa kirjavinkkauksesta?

- Yhtä aikaa sekä todellisessa että fiktion maailmassa.
- Vinkkaamansa kirjan tarinaan tulee eläytyä.
- Draamavinkkaus on siis hieman haastavampaa kuin perinteinen kirjavinkkaus.
- Usein käytetään genrevinkkauksessa eli erityiseen teemaan keskittyneessä vinkkauksessa.
 - Onnistuu myös pienemmässä mittakaavassa: keskitytään vain yhteen tai muutamaan kirjaan.

Kirjavinkkaus versus draamavinkkaus

Miten draamavinkkaus eroaa kirjavinkkauksesta?

- Kirjavinkkari on usein pukeutunut rooliasuun. Hänellä voi myös olla erilaisia asusteita, joita vaihtamalla hän muuntuu toiseksi kirjan henkilöksi.
 - Hän voi olla yhden kirjan henkilö, useampia hahmoja tai henkilö, joka sopii annettuun teema- tai aikakehykseen.
- Mukana erilaista rekvisiittaa tai lavastusta.
 - Oheistarvikkeet liittyvät saumattomasti käsiteltävien kirjojen aiheisiin ja sisältöihin.
 - Kannattaa käyttää hyödyksi piirtoheitintä tai videotykkiä, joilla voi heijastaa kirjoihin sopivaa maisemaa, tapahtumamaan karttaa tai kirjojen hahmoja valkokankaalle.
- Kirjavinkkari samaistuu kirjan henkilöön ja tilanteeseen tai useampaan kirjaan ja henkilöön vuorotellen ja rekvisiittaa vaihdellen.
- Draamavinkkarin on myös uskottava luomaansa harhaan.
- Rooliasu, rekvisiitta ja lavastus auttavat kuulijoita heittäytymään draaman vaikutuspiiriin.

Kirjavinkkaus versus draamavinkkaus

Miten draamavinkkaus eroaa kirjavinkkauksesta?

- Roolihahmoksi kirjan tai teeman keskeinen henkilö.
- Mikä vinkattavaksi kohdaksi kirjasta?
 - Kohdan tulee sisältää toiminnallisuutta, yllättäviä juonenkäänteitä, ristiriitaa, jännitettä tai käänteentekevää tapahtumaa.
- Oma ääni ja puhe ovat draamavinkkarin tärkein toimintaväline.
- Muita tehostekeinoja:
 - Musiikkia, nauhoitettuja ääniä ja säädeltävä valo.
- Tila tulee ottaa huomioon.
- Draamavinkkarin esiintymistapa ja ilmaisu ovat näyttäviä. Hänen ilmeensä, eleensä, liikkeensä, asentonsa ja puhetapansa ovat tavallista puheenpartta suurieleisempiä ja ilmentävät draamaa. Vaikuttava efekti luodaan myös toisinpäin eli ilmaisemalla välillä asioita pienesti.

Kirjavinkkaus versus draamavinkkaus

Miten draamavinkkaus eroaa kirjavinkkauksesta?

- Nopea tilannetaju, valmius improvisointiin, hyvät vuorovaikutustaidot ja kyky havainnoida ja aistia ryhmän ilmapiiriä sekä huumorintaju ovat oivaksi avuksi.
- Kiinnostavuutta lisää myös draaman ja todellisuuden sekoittaminen hetkellisesti.
- Myös draamavinkkauksessa on oltava uskollinen kirjalle.
- Draamavinkkata voi draamavinkkari yksin tai ottaa mukaan vinkkauksen tekemiseen myös luokan oppilaat.
 - Heille annetaan rooleja ja he voivat osallistumisellaan vaikuttaa vinkkauksen kulkuun. Tätä kutsutaan Katariina Tenhusen mukaan osallistavaksi draamavinkkaukseksi. Lisätietoa löytyy Katariina Tenhusen opinnäytetyöstä nimeltä Draamavinkkaus.

Kirjavinkkaus versus draamavinkkaus

Miksi draamavinkkausta?

- Nykyaika on hyvin visuaalinen maailma:
 - Miksi ei tuoda tätä tuttua elementtiä myös kirjavinkkaukseen!
Tarinoita voi ja kannattaa elävöittää ja visualisoida.
- Draamavinkkauksella luodaan elämyksiä. Myös draamavinkkarille on lumoava kokemus olla yhdessä luokan kanssa draaman luomassa maailmassa vinkkaustunnin ajan.
- Kerätään kuulijakunnan vankkumaton huomio sekä säilytetään se perinteistä kirjavinkkausta paremmin.
- Draamavinkkauksen avulla:
 - Opetetaan samaistumista ja myötäelämisen kykyä.
 - Parannetaan keskittymiskykyä.
 - Saadaan lisää mielikuvitusta ja laajennetaan sanavarastoa.
 - Opitaan itsetuntemusta.

Kirjavinkkaus versus draamavinkkaus

Miksi draamavinkkausta?

- Draamavinkkaus
 - on viihdyttävää
 - katkaisee normipäivän rutiinit ja vie hetkeksi tarinoiden universumiin
 - saattaa tarjota tiettyyn ongelmatilanteeseen tai elämäntilanteeseen sopivan kirjan, jonka kautta peilata pulmaansa
 - on palkitsevaa
 - ei vaadi suurta rahallista panostusta
 - on tilausta
 - herättää lukuintoa
- Draamavinkkari lyhentää välimatkaa kirjoihin ja madaltaa kirjaston kynnystä.
- Toivon myös välittäväni sen ilon, jonka kirjojen lukemisesta ja niiden draamallisesta esittämisestä olen saanut ja sen myötä kartuttavani lukemiseen innokkaiden harrastajien määrää.

Kirjavinkkaus versus draamavinkkaus

Miksi draamavinkkausta?

- *”Toivon, että draamallinen lataus luo imua kirjaa kohti.”*
Siri Kolu
- *”Draamavinkkauksen kautta kuulijoille voi välittää jotain ei-materiaalista, pysyvää tuotetta, lukukokemukset ja draama vastaavat ihmisen ikuiseen tarpeeseen päästä osaksi näkymätöntä maailmaa. Tarinoiden taianomainen lumous ei koskaan katoa.”*
Katariina Tenhunen

Kirjavinkkaus versus draamavinkkaus

Draamavinkkauksen ulottuvuuksia

- Mukaan draamavinkkaustunnille:
 - kirjan lisäksi kirjan elokuva- ja/tai äänikirjaversio
 - elävää musiikkia, muusikko
- Draamavinkkausta voisi toteuttaa myös tekemällä nuorten kanssa oman videolle kuvattavan vinkkauksen.
- Älytaulun voisi ottaa mukaan draamavinkkaukseen.
- Entäpä draamakaverikirjavinkkaus?

Kirjavinkkaus versus draamavinkkaus

Voisinkohan minäkin...? En minä, mutta muut

- Voisinkohan minäkin...? Kyllä voisit!
- Tukea ja potkua voi hakea luovan ilmaisun kursseilta.
- Opastusta aloittamiseen saa myös muiden vinkkauksia seuraamalla.
- En minä, mutta muut: Kirjavinkkaus ja draamavinkkaus ovat vapaaehtoista ja omaa innostusta edellyttävää toimintaa.
 - Voi pyytää vinkkareita kirjastoista, sanataideyhdistyksistä tai Kirjavinkkariyhdistyksen kautta. Kirjavinkkariyhdistys on Facebookissa ja sillä on myös oma blogi, jonka osoite on <http://vinkkarit.vuodatus.net>

Kirjavinkkaus versus draamavinkkaus

Kirjavinkkausta ja draamavinkkausta netissä

- Löytyy useiden kirjastojen kotisivuilta.
- Sivupiiri.fi: nuorten kirjallisuuteen keskittynyt sivusto.
 - Sisältää nuorten kirjoittamia kirja-arvosteluja ja kirjastoammattilaisten kirjavinkkejä
- Kirjavinkkausvideoita :
 - Kirkkonummen kirjasto
 - Espoon Entressen kirjasto:
<http://www.youtube.com/watch?v=QbRvm3EWj4A&feature=related>
 - Youtubesta asiassanoilla videovinkkaus ja digital booktalk
- Kirjastokaista on kirjastoalan video/netti-tv ja radio. Sieltä löytyy kirjavinkkauksia radio-ohjelmana:
<http://www.kirjastokaista.fi/>